

Peygamber Efendimiz

- sallallahu aleyhi ve sellem -

Yine Kuutu'l-kulüb'da İslâmın beş esâsını izâh ederken Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem -'in risâletine şehadetin farziyyetini beyânda der ki: «Allah buyurmuştur:

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا
وَإِنَّا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ

- «Hatırlayın ki, Allah peygamberlerden, “Şüphesiz ben size kitâb ve hikmet verip de sonra size sizin yanınızdaki bu kitâb ve hikmeti tasdik edici bir Rasûl gelince O'na muhakkak imân edip yardım edeceğinize söz veriyor musunuz? diye ahd ü misak teklif edip bunu ikrar ile bu ağır yükümü alıp uhdenize kabul ediyor musunuz?” buyurdu. Onlar da ikrar ettik, dediler. Allah buyurdu ki: Öyle ise şahid olunuz, ben de sizinle beraber şahidlerdenim.» (1).

(1) Âl-ü İmrân/81.

إِنَّ الدِّينَ يُبَايِعُوكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ

- «Sana bey'at edenler Habîbim şüphesiz ancak Allah'a bey'at etmişlerdir.» (1).

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ

- «Kim Rasûl'e itaat ederse şüphesiz ve muhakkak Allah'a itaat etmiş olur.» (2).

Allah, peygamberlerin şehâdetlerinin şahididir. Aynı zamanda peygamberler, ümmetlerinden Hazret-i Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem -'in geleceğini haber verip O'na imân ve tasdik üzere ahd ü misak almışlardır. Eğer Mûsâ ve İsâ peygamberler O'nun zamanında olsalardı yapacakları tek iş O'na ittibâ edip şeriatına uymaktı. Bütün mü'minlerin O'na itaat ve mahabbet etmeleri Allah'a itaat etmeleri gibidir.

Kuutu'l-Kulûb'de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem -'in fezâilinin zikrinde der ki: «Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

- «Habîbim de ki: Eğer siz Allah'ı seviyorsanız hemen bana tâbi olunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı mağfiret eylesin.» (3)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem - buyuruyor:

- «Hiçbiriniz, beni ehlinden, malından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe imân etmiş olamaz.»

Yine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem -:

- «Eğer Mûsâ ve İsâ benim zamanımda gelmiş olsalardı yapacakları tek şey bana tâbi olmaktı.» Değişik lâfızla gelen rivâyette: «Eğer benim zamanımda gelseler de bana imân etmeselerdi Allah her ikisini de ateşe atardı,» buyurmuştur.

İsrâiliyyat arasında şöyle bir haber de tahdis edilmiştir: «Bir adam ikiyüz senelik ömrü boyunca Allah'a âsi olarak yaşadı. Te-

(1) Feth/10.

(2) Nisâ/80.

(3) Al-ü İmrân/31.

merrüd ve cür'etinde devâm etti. Öldüğü zaman İsrâiloğulları bunu bacağından sürüyerek bir çöplüğe attılar. Allah Teâlâ Mûsâ -aleyhisselâm-'a vahyederek onu yıkayıp kefenlemesini ve namazını kılmasını emretti. Mûsâ -aleyhisselâm- bu emri bütün İsrâiloğullarının gözleri önünde yerine getirdi. Mûsâ -aleyhisselâm-'ın bu işine şaşırarak İsrâiloğulları ona: «Bizim içimizde bundan daha azgın ve âsi bir kimsenin bulunmadığını bilmez misin?» dediler. Mûsâ da: «Bilirim. Fakat Allah Teâlâ böyle yapmamı emir buyurmuştur,» dedi. Mûsâ -aleyhisselâm-'dan bunun sebebini sormasını istediler. Mûsâ -aleyhisselâm- ilticâ ile: «Ya rabbi, ne söylediklerini görüyorsun,» dedi. Allah ona vahyetti ki: «Söyledikleri doğrudur. Bu kulum bana iki yüz sene âsi olmuştur. Ancak bir gün Tevrât'ı okumak üzere açtığımda Habîbim Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ismini gördü. Onu öptü ve gözlerine sürdü. Ben bunu karşılıksız bırakmamak için iki yüz senelik günahını mağfiret ettim.»

Aynı mânâda bir hâdise de Abbas bin Abdilmuttalib -radiyallahu anh-'den rivâyet edilmiştir: Hazret-i Abbas -radiyallahu anh- der ki: «Evvelce Ebû Leheb ile aramızda bir yakınlık vardı. Onunla anlaşırđık. O öldü. Allah da onun âhiretteki hâlini bildiren bir süre indirmesi üzerine ona o kadar üzüldüm ki, beni bir düşünce tuttu. Onu rüyamda göstermesi için bir sene kadar müddetle Allah'a duâ ettim. Neticede alev alev ateşler içinde yandığını gördüm. Hâlini sordum. Dedi ki: Gördüğün gibi. Vardığım yer ateş oldu. Azâb için deyim: Azâbım ne hafifletiliyor ne bir nefes alabiliyorum. Ancak pazartesi gecelerinde azâbım hafifletiliyor, dedi. Nasıl oluyor? dedim. Dedi ki: Bu gecelerden birinde Muhammed doğmuştu. Ümeyme gelip bana onun doğumunu müjdeledi. Ben de bu müjdesine sevinerek benden bir ikram olmak üzere onu azâd ettim. Allah bunu karşılıksız bırakmayarak her pazartesi gecesinde azâbımı hafifletiyor.»

Onun sünnet-i seniyyesini akıl ve re'ye her hâl ü kârda tercih etmek, mahıyla canıyla O'nun sünnetinin ihyâsına çalışmak, zâhiren ve bâtınen O'na ittibâ etmek. O'nun sevgisinin nişâneleri cümlesindedir. O'na zâhiren ittibâ farzları edâ, haramlardan sakınmak, ahlâkıyla ahlâklanmak, şemâil ve âdâbıyla edeblenmek, O'nun izini takip etmek, haberlerini doymak bilmez bir arzu ile aramak, dünya sevgisini terketmek, dünyadan kalben yüz çevirmek, gaflet ve

hevâ ehliyle bulunmaktan sakınmak, dünyalık şeylerle b b rlen-
mekten ve  g nmekten, yarıřmaktan uzak bulunmak,  hret amel-
lerine yönelmek,  hret ehline yakın olmak, fakirleri sevmek,  şık-
larla beraber olmak ve sohbetlerine devam etmek,  limlerden,  bid-
lerden, z hidlerden ayrılmamak, Allah'dan yüz çevirmiş z limlere,
bid'atçılara Allah için buęzetmek, Rasûlullah'a ittiba edenlere ma-
habbet etmektir.

O'na b tinen ittibâ ise, yakın makamlarını ve im nla al kalı
müřahedeleri bilmek,  grenmek ki, bunlar havf, rec , hayâ, řükür,
teslim, tevekkül, řevk, mahabbet, kalbin Allah'dan bařkalarından
yüz çevirmesi, Allah'ın zikrinden sonra susuzluk h sıl olması gibi
h llerdir. Bunlar ehlince birtakım hus si muamelelerdir. Kim Ra-
s lullah'a zâhiren ve b tinen ne kadar ittibâ ederse Allah'ın sevgi-
sini o kadar kazanır. İnsanın,

قُلْ إِن كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

 yetinden nasibi Rasûlullah'a mahabbeti kadardır.

Sehl ibn-i Abdillan et-T steri - kuddise sirruh - der ki:

«Allah'ı sevmenin nişanı, Rasûlullah'a ittib dır. Ona ittib m ni-
řanı da dünya sevgisini terketmektir.  yet-i kerimede:

— «Kim Allah'a ve Rasûlüne itaat ederse işte onlar Allah'ın
kendilerine ihsanda bulunduğu peygamberlerle siddiylarla,
řehidlerle ve s lihlerle beraberdirler. Onlar ne güzel arka-
daştrılar.» (1) buyurulmuştur ki Allah'ın farzlarına, Ras l -
n n sünnetlerine ittibâ edip bid'atlerden sakınarak kul Rasûlullah'ın
ahlâkıyla ahl klanırsa Allah'ı sevmiş olur. Böyle bir mü'min ise ya-
rın Cen b-ı Peygamber - sallallahu aleyhi ve sellem - ile beraber
olacaktır.

Peygamber Efendimizin m cizeleri çoktur. Bütün  lemce meş-
hurdur. Bunların her bakımından en z hiri ve devamlısı Allah'ın ki-
t bıdır ki b t l O'na ne  n nden yaklaşabilir, ne arkasından. Hakim
ve Hamid Allah'dan tenzildir O (2). Âlimler ona doyamazlar. Ne ka-

(1) Nisâ/69.

(2) Fussilet/42.

dar okunsa usanılmaz ondan. İbretleri tükenmez, güzellikleri bitmez. O nûr-i mübindir. Habl-i metin-i ilâhidir. Zikr-i hakimdir. Sırat-ı müstakimdir. Cezâlet ve fesâhati bir acib nazm-üzredir ki minhâcı arab kelâmı minhaclarından hâricdir. Onların hutbelerine, şiirlerine ve sair kelâmlarına benzemez. Mislini getirmek beşer kudretinin dahilinde değildir. Kur'ân'ın cezâleti, yâni tükenmezliği ve coşkunluğu karşısında bütün arab suskun kalmıştır. Hayrette kalmıştır. Cür'et ettikleri nazireler, tükenmezliğin, akıcılık ve ulviyyetin değil, fesâhatin değil, rekâket, sefahet ve karışıklık, anlaşılmazlık ve dalâletin nümüneleri olmuştur. O'nunla istihzâ edenler çarpılmışlar, perişan olmuşlardır. Çünkü O Allah'ın kitâbıdır. O'nu habibi vasıtasıyla âlemlere göndermiştir.

Hazret-i Mustafa -sallallahu aleyhi ve sellem -'in şeriat-ı mu-tahharası da O'nun baki mucizeleri cümlesindedir. Bütün âlimler ve ârifler onun ahkâm ve esrârının sonuna ulaşmaktan âciz olduklarını söylemişlerdir. Onun bize kadar en emin simalarca rivâyet edilegelen kelimât-ı tammesi de onun mucizeleri cümlesindedir. Buhâri'nin Sahih'indeki rivâyeti vechile: «Ben cevâmiu'l-kelim ile gönderildim.» (Yâni pek çok kelime, cümle ve mânâları kısa ve öz birkaç kelimedede toplayıp söylemek özelliğiyle gönderildim.) «Uzaktan düşmana korku salmak gibi bir nusrat-ı ilâhiyyeye nâil kıldım.» buyurmuşlardır.

Dinin ayakta durması ve hükümlerinin bekası kıyamete kadar O'nun mübârek hadis-i şerifleriyle. Çünkü Kur'ân'ı en iyi anlayanlar ve yaşayanlar O'nun sünnetlerini en iyi zaptedip de yaşayanlardır.

O'nun çocukluk, gençlik ve yaşlılık devirlerindeki yüksek ahlâki her biri bir başka güzel bulunan fiilleri, her biri bir başka güzelliği emreden tavırları, alışla gelmiş bir âdetin devamı olmayıp O'nun zât-ı risâletpenâhilerine mahsus bir hayat tarzı olduğu cihetle mucizeleri cümlesindedir.

O'nun suretinin letâfeti, sıfatlarının ve ahlâkının güzelliği de mucizeleri cümlesindedir. Ahlâkının öyle incelikleri vardır ki ancak firâset sahipleri görebilirler. Rûhları zulmet ve dalâletin en kati heykelleri olmuş azgınlara bile o kalın zulmetlerini delip geçen ve gözlerine sokulurcasına zâhir olan mucizeleri de pek çoktur ki,

bunlar onun en şerefli, en son kâmil peygamber olduğunun bürhanlarıdır. Abdullah bin Revâha'nın dediği gibi: «Eğer O'nun hiçbir mucizesi olmasaydı sadece hayrı göstermesi mucize olarak kâfi gelirdi.»

O'nun hârikulâde, tabii kanunların dahilinde fakat onlara zıd olarak zuhûr eden, hilecilerin hilesini, inkârcıların inkârını başlarına geçiren, mü'minleri imânlarından dolayı tebrik ve tebşir eden mucizeleri de pek çoktur: Ayın yarılması, yoldan geçerken taşların selâm vermesi bir ağacın yerinden sökülüp gelerek onu selâmlaması ve tekrar yerine gitmesi, hayvanların dahi O'nun risâletine şenâdet etmeleri, parmaklarının arasından su akıtıp ashâbına içirmesi, avucundaki taşların tesbih edip şehâdet getirmesi, az bir yemeğin çok kişiye yetmesi, hurma kütüğünün ayrılıktan inleyip ağlaması, devenin sahibinden şikâyet etmesi, zehirli koyunun sofrada konuşması, bir kuyunun O'nun mübârek tükürüğüyle temiz olması, orta boylu olmasına rağmen iki uzun boylu kimsenin arasında onlardan uzun ve heybetli görünmesi. Daha sayılamayacak kadar mucizeleri, gaybdan haber vermesi, cemâdâtın O'na konuşup selâm vermeleri bu cümledendir.

Hazret-i Ali'nin, «bir defasında Rasûlullah ile Mekke'de dolaşmağa çıkmıştım. Rasûlullah'ın önüne gelen her ağaç ve dağ, tepe muhakkak: **اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللّٰهِ** diyordu.» diye anlattığını Tirmizi rivâyet ediyor.

Az bir yemeğin çok kişiye yettiği hakkındaki hadisler Buhâri ve Müslim'de ve sünen kitaplarında mevcuddur. Rasûlullah'ın diğer mucizelerine dâir rivâyetler hadis kitaplarında senedleriyle zabtedilmiştir. Bunlar arasında rivâyet edilmiştir ki:

Rasûlullah'ın vefâtından sonra Rûmî bir delikanlı Medine'ye geldi. O'nun vafasını İncil'de okumuştum, dedi. Gözleri Rasûlullah'ın kabrini görünce müslüman oldu. Ve: Hazret-i Mustafâ'nın kabrine vardım. O bana kabrinden konuşuyordu. Nübüvvet nûru kabrinin üzerinde durmaktadır. Kalb-i selim sâhibi herkes bunu görebilir. meâlinde bir şiir inşâd etti.

Bu gibi kısmi hâdiseler, sıhhatinde şüpheli bulunmamakla beraber tevâtür derecesinde değildir. Yâni herkes tarafından bilinir şe-

kilde yayılmamıştır. Yukarıda bahsettiğimiz mucizeleri tevâtür de-
recesinde dir.

Şeyh, imâm, hatib Ebû'l-Abbas Ca'fer bin Muhammed bin el-
Mu'tez bin el-Müstağfir bin el-Feth bin İdris el-Muttavvi' el-Müstağ-
firi en-Nesefi - rahimehullah - ki fakih fazilet ve doğruluğu ile meş-
hurdur. Çok hadis rivâyet etmiştir. Söylediklerini anlamak için
fehm, mârifet ve ikan sahibi olmak lâzımdır. Çok güzel tasnifleri
vardır. Asrında Maveraünnehr'de cem', tasnif ve hadisleri anlamak
hususunda onun yaptığını yapacak yoktu. Üçyüz beş senesinde doğ-
du. Dört yüz otuz iki senesi cumâdel'ülâ sonunda vefât etti. Kabri
Nesef'de vâdi kenarındadır. Hakkında İmâm Sem'ânî'in el-Ensâb'ın-
da da aynı ma'lûmat vardır. İmâm Müstağfiri - rahimehullah - De-
lâilü'n-nübüvve ve'l-mucizât kitabının başlarında der ki:

«Bu kitâb, Peygamberimiz Hazret-i Mustafâ'nın sıdk-ı nübüvve-
tini isbât eden apaçık deliller ve mucizeler hakkındadır. Delâil yedi
kısım, mucizât ise on kısımdır. Delâil Rasûl-i Ekrem'in bi'setinden
evvel vuku bulup O'nun alelâde bir kimse olmadığını gösteren ve
müjdeleyen deliller, ön haberlerdir. Mucizeler ise, bi'setinden sonra
vukua gelip mislini getirmek ondan başkası için imkânsız hâdis-
ler demektir.»

İmâm Müstağfiri, mucizelerin onuncu bâbında der ki: «Rasûl-i
Ekrem'in mucizeleri hakkında onuncu bâb, O'nun ümmetinin veli-
lerinin her vakitte ve zamanda devam eden kerametleri hakkındadır
ki bu ümmetin velilerinin kerametleri mucizât-ı enbiyânın bir
nev'idir. Çünkü bir peygamberin ümmetinden bir kula Allah'ın ik-
râm ettiği bir kerâmet, O nebinin ve dâvetinin hak olduğunun delili-
dir. Eğer O peygamber ve getirdiği hak olmasa idi O'nun ümmetin-
den olan bu kul bu ikrâma mazhar olmayacaktı.

Evliyaullah'ın kerâmetleri, Allah'ın kitâbı, Rasûlullah'ın hadis-
leri, ehl-i sünnet ve'l-cemaatın şehâdetleriyle haktır.

Allah'ın kitâbındaki delili:

كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ
يَا مَرْيَمُ أَنَّى لَكَ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ

Ayet-i celilesinin tefsirinde ehl-i tefsir demişlerdir ki: Zekeriyya

Meryem'in yanına girdiği zaman onun yanında kışın yaz meyvesi, yazın da kış meyvesi görüyordu.

Meryem ittifakla peygamber değildir. Bu âyet, evliyaullahın kerâmetini inkâr edenlere karşı kesin bir huccettir.

Rasûlullah'ın sünnetindeki delilleri çoktur. Hazret-i Sıddıyk - radiyallahu anh - oğlu Abdullah'a demişti ki: Oğlum, bir gün arabın içine ihtilâf düşerse Rasûlullah'ın ve benim beraber gittiğimiz mağaraya git ve sığın. İhtilâf bitinceye kadar oradan ayrılma. Sabah akşam rızkın gelir.

Hazret-i Ebû Bekr'in, «Rızkın sabah akşam sana gelir» sözünün tahakkuk etmiş olması, evliyâullahın kerâmetlerinin isbâtıdır. «Bir gün arabın içine ihtilâf düşerse oraya sığın» sözü de Sa'd ibn-i Ebi Vakkas'ın ve sahâbeden onun re'yine tâbi olanların re'yine göre vukûu esnâsında kılıç çekmekten sakınarak Ali - radiyallahu anh - hak üzre olmasına rağmen her iki taraftan da ayrılıp kendi hâline kalmanın daha doğru olacağını huccettir. (Sa'd ibn-i Ebi Vakkas böyle yapmıştır.)

İmâm Müstağfiri Câbir bin Abdillâh'a dayanan senedle rivâyet eder ki: «Ebû Bekr Sıddıyk - radiyallahu anh - emretti ki, «Ben öldüğüm zaman Rasûlullah'ın kabrinin bulunduğu eve götürün. Kapısının önüne bırakın; kapı açılırsa beni oraya defnedin.» Câbir - radiyallahu anh - diyor ki: Getirip kapıya bıraktık ve dedik ki: «Bu Ebû Bekr - radiyallahu anh -'dir Nebî - sallallahu aleyhi ve sellem -in yanına defnolunmak istemektedir.» Kapı açıldı fakat kimin açtığını bilmiyoruz. Bir ses: «Bir ikrâm olarak girin ve onu defnedin,» dedi. Ne bir kimse gördük; ne bir şey gördük.»

İmâm Müstağfiri Malik bin Enes'den, o da Nâfi'den, o da İbn-i Umer'den rivâyet eder: «Umer ibnu'l-Hattab - radiyallahu anh - Medine'de cemaate hutbe irad ederken: «Ey Sâriye dağa doğru! Dağa doğru! Kurda merhamet eden zulmetmiş olur!» dedi. İnsanlar Umer'in bu sözünü anlayamadılar. Çünkü Sâriye Irak'da idi. Hazret-i Ali'ye dediler ki: Umer minberde hutbe irad ederken Sâriye'ye seslendiğini duyduk. Hazret-i Ali de: Umer'i kendi hâline bırakın. Onun, içine girip de çıkamadığı iş çok azdır, dedi. Çok geçmedi. Sâriye'nin gönderdiği haber geldi. Düşmanla karşılaşp hezimete uğrattıklarını ve dağın eteklerinde külliyetli ganimet aldıklarını, bir

ara onların elinden bu ganîmetleri düşmanların almak istediklerini, fakat semâdan "Yâ Sâriye! Yâ Sâriye bin Zenim! Dağa doğru, dağa doğru! Kurda merhamet eden zulmetmiş olur!" diye bir ses işittiklerini söyledi. Oradakiler onların işittikleri sesin Umer'in sesi olduğunu anladılar.»

İmâm Müstağfiri yine senediyle rivâyet ediyor ki:

Mısır fetholununca Mısır halkı Amr ibnu'l-Âs'a gelip dediler ki: Bizim şu Nil'imizin bir huyu vardır ki, şartı yerine getirilmeksizin akmaz. Amr, o nedir? diye sordu. Dediler ki: Ayn onikisi olunca bir bákireyi ana ve babasını râzı edip bütün zinet ve elbiseleriyle Nil nehrine atmadıkça akmaz, Amr -radiyallahu anh -: Bu iş, İslâm geldikten sonra kat'iyyen olamaz. Biliniz ki İslâm kendinden evvelki her şeyi siler süpürür, dedi. Üç ay beklediler. Nil, az ile çok arası, fakat bir menfaat vermeyecek şekilde aktı. Eski âdetlerine teşebbüs edecekleri sırada Amr mâni olarak halife Umer İbnu'l-Hattab'a bunu bildiren bir mektub yazdı. Hazret-i Umer -radiyallahu anh - verdiği cevabda: «Yaptığında isâbet etmişsin. İslâm kendinden evvelki şeyleri siler süpürür,» dedi. Mektubun içine bir kâğıt yazıp koydu ve Amr'a, mektubun içine bir kâğıt yazıp koydum. Aldığın zaman onu Nil'e at, diye emretti. Mektub Amr'a vâsıl olunca Amr mektubu açtı, şöyle yazılı idi: «Allah'ın kulu ve mü'minlerin emiri Umer'den Mısır'ın Nil'ine. Eğer sen bugüne kadar kendi kendine akıyor idiy-sen bugünden itibaren akka. Eğer seni aktıran el-Vâhidü'l-Kahhar Allah ise - ki O'dur - O'ndan seni akdırmasını istiyoruz.» Amr kâğıdı Nil'e attı. Mısır halkı da hazır idiler. Nil için herşeylerini fedâ edeceklerdi. Çünkü her şeyleri ona bağlı idi. Sabah olunca Allah Nil'i aktırdı ve bir gecede onaltı zira' yükseltti. İslâm'ın bu beldeye girişi bu kötü âdeti oradan kaldırdı ve bugüne kadar Mısır'ı bereketlendirdi.»

İmâm Müstağfiri aynı isnadla Abdurrahman ibn-i Ebî Hâtim'den, o da babasından, o da Leys'in kâtibi Ebû Sâlih'den, o da Abdullah ibn-i Lehia'dan, o da Yezid bin Ebî Habîb'den rivâyet ediyor ki: «Müsâ -aleyhisselâm - Fir'avn hânedanına bedduâ etmişti. Allah da Nil'i kuruttu. Onlar da vatanlarını terketmeğe karar verdiler. Bir çare olarak Hazret-i Müsâ'ya gelip Allah'a duâ etmesini ricâ ettiler. Müsâ kendine imân ederler ümidiyle rabbına duâ etti. Sabaha çıktıklarında Allah Nil'i onaltı zira' kadar yükseltti. Allah Müsâ -aleyhisselâm -a icâbet ettiği gibi bu ümmete de icâbet etmiştir.»

Yine İmâm Müstağfiri Nâfi'den İbn-i Umer'e varan bir senedle rivâyet ediyor:

Hazret-i Osman - radiyallahu anh - katlolunacağı gece Rasûlullah'ı rüyâsında gördü. Ramazan ayında idi. Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem -: «Ya Osman, bizim yanımızda iftar edeceksin» buyurdu. O gece katlolundu. Yine aynı senedle rivâyet etmiştir ki: Halk, Osman minberde iken kıyâm edip ağır bastıkları vakit Osman - radiyallahu anh - evine girdi. Beraberinde Ebû Hüreyre de vardı. Hazret-i Osman'ı müdafaa için kılıncını kuşanmıştı. «Onlara kılıncımı çekeyim mi ey mü'minlerin emiri?» diye sordu. Osman - radiyallahu anh -: «Bilir misin ki azimet nedir?» demesi üzerine Ebû Hüreyre: «Evet» demekle, Osman - radiyallahu anh -: «Kılıncını elinden atman gerekmektedir,» dedi. Ebû Hüreyre - radiyallahu anh - de: «Ben onu attım. Fakat nereye gitti bilmiyorum,» dedi. .

İmâm Müstağfiri yine senediyle Emiru'l-mü'minin Ali - radiyallahu anh -'den rivâyet eder ki:

«Hazret-i Ali bir gün çölde bir adama bir haber sordu. Adam yalan söyledi. Ali dedi ki:

— «Sen bana yalan söyledin.» Adam dedi ki:

— «Hayır yalan söylemedim.» Ali dedi ki:

— «Eğer yalan söylediyse Allah gözlerini kör etmesi için duâ et.» Adam:

— «Sen et,» demekle Ali duâ etti. Adam çölden gözleri kör olarak ayrıldı.»

İmâm Müstağfiri yine Ali - radiyallahu anh -'den rivâyet eder ki:

«Bir gün Rasûlullah ile Kâbe'nin üzerindeki putları kırmağa çıkmıştık. Beytin üzerine çıkmak üzere Rasûlullah omuzlarıma bastı. Onu taşıyamadım. Emirleri üzerine omuzlarına ben basıp çıktım. Eğer oradan semâlara erişmek isteseydim erişebilirdim.

İmâm Müstağfiri, Süddi'ye dayanan senedle rivâyet eder ki, Süddi şöyle demiştir:

Ben çocukluğumda Medine sokaklarında yağ taşlarının bulunduğu yerlerde oynarken deveye binmiş bir adam Hazret-i Ali'ye sövdü. İnsanlar hemen etrafını çevirip neticeyi beklerlerken Sa'd

ibn-i Ebi Vakkas - radiyallahu anh - çıkageldi ve adama bakarak: «Bu adam senin kullarından bir sâlih kimseye sövmüşse bunun pe-rişanlığını müslümanlara göster ya rabbi,» diye duâ etti. Çok geç-medi, Devesine yürü dediği vakit devesi onu üzerinden atıp boynu- nu kırdı.

Müsâ bin İmrân el-Basri'den rivâyet edildiğine göre: Amir bin Kays'a: Namazda hiç sehvettiğin oldu mu? diye sorulduğunda: Evet, dedi. Müsâ sebebini sorunca: «Allah'ın huzûrunda duracağımız gü- nü, vech-i kerimine nazardan mahrum olabilme ihtimalini ve ce- hennemin kükreyişini hatırladığımda oldu,» diye cevap vermişti.

Ahmed bin Âmir'den rivâyet eder: Ebû Müslim el-Havlâni - ra- hımehullah -, Allah'ı çok zikrederdi. Bir defasında onu zikrederken gören birisi: Şu adam mecnûndur, dedi. Ebû Müslim bunu işittikde: «Bu cünûn değildir ey kardeşim, cünûnun devâsıdır,» dedi.

Serî bin Yahya'dan rivâyet eder: Habib-i Acemî terviye günü Basra'da, Arefe günü akşamı da Arafat'da bulunurdu.

Abdullah bin Mübârek der ki: Habib-i Acemî kesesini oraya ko- yar, bir müddet sonra dolu olarak alırdı.

Ibn-i Uyeyne demiştir ki: Sevri bana şöyle demişti. Bir gece Mescid-i Haram'da idim. Bazı ihtiyaçlarım için çıkmıştım. Sokakta- ki bekçi köpeklerinin ileri geri gelip gitmelerinden korkuya kapıl- dım. Süfyân'dan imdad isteyerek «Süfyân!» diye çağırdım. Köpek bana: Sana bir zararım olmaz. Zararım Ebû Bekir ve Umer'i sevme- yenleredir, dedi.

İmâm Müstağfiri Abdullah bin Mübârek hakkında şunu rivâ- yet eder: Ebû Vehb demiştir ki: Çocukluğunda kitâba itirazından dolayı Abdullah ile ihtilâf hâlinde olan birisinin gözleri yaşlandı- ğında a'mâ oldu. O adam der ki: Bir gün Abdullah benimle karşıla- ştı. Beni böyle görünce dedi ki: Ey arkadaşım, bu belâ sana ne zaman geldi? O adam da dedi ki: İşte bildiğin gibi, ma'lûm sebebdan dolayı dedi. Allah'a duâ et de gözlerimi iâde etsin. Abdullah bin Mübârek duâ etti, Allah da gözlerini iâde etti.

İmâm Ebû Abdillâh Muhammed bin İsmâil bin İbrâhim bin Mu- ğire el-Cu'fi el-Buhâri ki, hadiste bütün dünyanın imâmıdır. İmâm Müstağfiri Ebû Ca'fer bin Ebi Hatim Verrak'ın Muhammed bin İs-

mail'den şöyle rivâyet ettiğini naklediyor: İmâm Buhâri - radiyallahu anh - vefât edince kabir toprağından miskden güzel bir koku yayılmağa başladı ve bu uzun müddet devam etti. Beldede zikri yayıldı. Buna teaccüb ettiler. Bu durum Buhâri'nin muhalifleri arasında da yayılmakla kabrine gelip ona ettiklerinden özür dilediler ve Allah'a tevbe ettiler.

İmâm Müstağfiri daha sonra Ahmed bin Harb ez-Zâhid en-Nisâbûri, Bişr ibn-i Hâris el-Hâfi, Ebû Tûrab en-Nahşebî, Hatem-i Esamm ve emsâli evliyaullah'ın kerâmetlerini nakleder. Sonra İmâm Müstağfiri Evzâi'den, o Zühri'den o da İbn-i Umer'den rivâyet eder ki Rasûl-i Ekrem - sallallahu aleyhi ve sellem - şöyle buyurmuşlardır:

— «Ümmetimin hayırlıları beşyüzdür. Bir de ebdâl vardır ki onlar kırktır. Ne bu beşyüz eksilir, ne de kırk eksilir.» Dediler ki:

— Ya Rasûlellah, bunların amellerinden de bize nasib var mı? Rasûlullah:

— «Onlar kendine zulmedenı affederler. Kendilerine kötülük edene iyilik ederler ve Allah'ın kendilerine verdiğiyle de muhtacları himâye ederler. Bunun tasdiki Allah'ın kitabında vardır: "Öfkelerini yutarlar, insanları da afvederler. İşte Allah ihsân erbâbını sever."» (1).

İmâm Müstağfiri Ebû İshâk eş-Şa'bi'den o da Ebû'l-Ahvas ve Hâris el-A'ver'den rivâyet eder: Ali bin Ebi Tâlib - radiyallahu anh - Kûfe'de irad ettiği ilk hutbede:

— «Sözümü iyi dinleyiniz. Ehl-i Şâm'a sebbetmeyiniz. Orada bizimle savaş istemeyen kimseler vardır. Yine onlar içinde ebdâlden kırk kişi vardır ki onlardan birisi öldüğü zaman Allah yine onlardan birini onun yerine koyar. Allah onların hürmetine azâbı kaldırır ve rahmetini yağdırır.» (2).

Şimdi bunların hepsi de Şâm'dadır. Ancak birisi müstesna, de-

(1) Al-ü İmrân/134.

(2) Ebdâlin alâmetlerinden birisi de vefâtları esnasında yağmur yağmasıdır. İmâm Müstağfiri Ebû'l-Lays Ubeydullah bin Şüreyh'in kerâmetlerinden birini zikrederken bunu söylemektedir.

miş, hutbesinin sonunda: Bilesiniz ki cesed için baş ne ise, imân için de sabır odur. Baş sâlim olursa cesed de sâlim olur, demiştir.

İmâm Müstağfirî Muhammed ibn-i İsmâil'den, o da Said bin Cübeyr'den, o da İbn-i Abbas'dan rivâyet eder, İbn-i Abbas demiştir ki: Nüh -aleyhisselâm-'dan sonra yeryüzü yedilerden boş kalmamıştır. Allah onlar hürmetine nice belâları kaldırır.

İmâm Müstağfirî bunlardan sonra din düşmanlarının âkıbetleri hakkında vârid olan haberleri nakleder. Bunlar da peygamberlerin mucizelerinin devamı olan evliyâ kerâmetlerinin cümlesinden dir ki Allah onlar vasıtasıyla nice bid'at ve dalâletleri bu ümmetten def'etmiştir. Râfızilerin ukubetleri, navâsıb, cehmiyye ve mütezile-nin ukubetleri, Harem-i Şerif'de bulunanların ve hürmetine riâyet etmeyenlerin ukubetlerini zikreder. Böylece mucizeler hakkında açmış olduğu onuncu bâbı tamamlar.

Râfızilerin ukubetleri hakkında:

Vâsıt'daki mescidde bir adam Ebû Bekr ve Umer -radiyallahu anhüma-'ya sebb ü şetmederdi. Ehl-i sünnet ve'l-cemaatden onu görenler bunu yapmamasını söylediler. Fakat adam inadında ve düşmanlığında devam etti. Allah onu bir akşam vaktine yakın ayaklarından başlamak suretiyle başına kadar maymuna çevirdi. Onu görüp de sebebini soranlara işin hakikatını bilenler: Bu adam Ebû Bekr ve Umer -radiyallahu anhüma-'ya sebb ü şetmederdi. İkaz ettik, vazgeçmedi, Allah da onu bu şekle çevirdi, diye cevap verdiler.

Bir adam Rasûlullah'ın ashâbından bazılarına sebbederdi. Said bin Müseyyeb -radiyallahu anh- adam göndererek bunu yapmamasını söyledi. Adam sebb ü şetminde ısrâr edince Said bir tokat attı, adamın yüzü öylece simsiyah kaldı.

Yine bir adam Ebû Bekr ve Umer -radiyallahu anhüma-'ya sebbederdi. Hâdiseyi nakleden zât diyor ki: Onu ikaz ederek bu işten yasakladık. Vazgeçmedi. Öyle ise, bize yaklaşma, dedik. Rahatsız etmeğe devam etti. Bu hâdisе biz seferde iken oluyordu. Sonra adam bizden ayrılıp gitti. Yakında gördüğümüz bir kölesini çağırdık. Efendini buraya çağır gel, dedik. Kölesi dedi ki: Efendime bir hâl oldu,

elleri domuz eline çevrildi. Adama varıp bu itikadından dön, dedik dönmedi. Sonra ayakları, sonra bütün vücudu domuza çevrildi. Sesi de bu habîs hayvanın sesine çevrilmişti. Biz domuzlar karyesine varınca bu hayvanları gördü. Bineğinden atılıp onlar gibi homurdanmağa başladı ve hemcinslerinin arasına karıştı. Biz onun eşyalarını ve kölesini Küfe'ye getirdik.

Ehl-i Sünnetten bir zâtın Ebû Bekr ve Umer - radiyallahu anhümâ -'ya sebb ü şetmeden bir komşusu vardı. O şöyle anlatır: Bir gün rüyâmda Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem -'i gördüm. Ebû Bekr sağ tarafında, Umer de sol tarafında bulunuyordu. Dedim ki: Ya Rasûlellah, Ebû Bekr ve Umer hakkında beni üzen bir komşum vardır. Rasûlullah buyurdu ki: Git onu öldür. Sabah olunca gidip gördüğüm rüyâyı haber vermeğe karar verdim. Evine girdiğim vakit bir feryad ve velvele kopmuştu. Evdekilere bu durum nedir? diye sordum. Bu gece bir derde tutuldu ve öldü dediler.

Bunun benzeri bir hâdise de Abdullah ibn-i Muhammed bin Ya'kûb'dan rivâyet olunmuştur ki, ehl-i sünnetden bir zât bir râfîzinin Ebû Bekr ve Umer'e sebb ü şetmetmesinden fazlaca üzülmüş-tü. O zât o râfîziyi ikâz etti ve bu işten yasakladı, faydası olmadı. Üzüntüsünden ne iftar edebildi, ne de bir işe gücü yetti. Diyor ki: Rüyâmda Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem -'i gördüm. Dedim ki: Ya Rasûlellah, filân oğlu filânın Ebû Bekr ve Umer haklarında söylediklerini görüyor musun? Rasûlullah dedi ki: Bu seni üzüyor mu? Dedim ki: Evet, Dedi ki: Git onu bana getir. Gittim, getirdim. Yere yatır dedi, yatırdım. Elime bir bıçak verdi ve onu boğazla diye buyurdu. Emrini yerine getirmekte tereddüd ettim. Sormam üzerine Rasûlullah emrini üç defa tekrar etti. Üçüncüde «Sana söylüyorum boğazlasana!» diye gazabla buyurunca boğazladım. Hêyecanla uyandım, sabah olunca şu habise durumu haber vereyim diye gittim. Evine vardığımda velvele ve feryadlar göklere çıkıyordu. Ne var? dedim, dediler ki: Bu adam bu gece yatağında boğazlanmış bulundu. Oğluna dedim ki: Vallahi bunu Rasûlullah'ın emriyle ben boğazladım. Oğlu dedi ki: Hiç beis yok. Haydi bir ucundan tut da üzerini toprak örtün, dedi. Oğlu bana babasının borcunu da tamamca ödedi.

Hazret-i Ali'ye düşman olanların ukubetleri hakkında:

Osman bin Affan es-Seczi, Muhammed bin Abbâd el-Basri'ye diyor ki: Sana civarımda duyduğum mühim bir haberi söyleyeyim mi? O da, «söyle» demekle şunu anlatıyor: «Burada civarımda sâlihlerden bir zât vardı. Bir gece rüyasında kıyamet koptuğunu, mah-lûkatın hesab için toplandıklarını ve sırâtı geçtiğini görüyor. Bu es-nada Rasûlullah kendi yerinde bulunuyor. Hasan ve Hüseyin ise Havz'ın başına oturmuşlar ve sırâttan geçenlere Kevser'den içiriyorlar. Ben de vardım ve bana da içirmelerini ricâ ettim. İçirmedi-ler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem -'in yanına vardım ve: Ya Rasûlellah, Hasan'la Huseyn'e emrederseniz bana da içirsinler, dedim. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem -: Onlar sana içirmez-ler, dedi. Niçin? dedim. Çünkü senin civarında Ali'ye lânet eden bu-lunduğu hâlde onu susturmuyorsun, dedi. Ben de: «Bana bir zarar vermesinden korktum, onun için bir şey söylemedim,» dedim. Ra-sûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem -: «Öyleyse al şu bıçağı, git onu boğazla!» diye buyurdu. Gittim, boğazladım. Sonra Rasûlullah'a vardım, dedim ki: «Anam babam sana fedâ olsun ya Rasûlellah, em-rinizi yerine getirdim.» Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem -: «Ey Hasan, artık buna da içir,» diye emir buyurdular. Ben kâseyi al-dım, içtim mi içmedim mi bilmiyorum. Sonra uyandım. Dehşetli bir korku içindeydim. Fecir doğuncaya kadar namaz kıldım. Sabah olunca etrafımdan bir velvele ve feryad işittim. Filân adam bu gece yatağında boğazlanmış diyorlardı. Bir baktım zabtiyeler gelmiş, be-ni götürmek istiyorlardı. Dedim ki: Bu benim rüyamda gördüğüm bir şeydir. Allah da onu tahakkuk ettirmiştir. Sözümü dinlemeyip herkesin gözleri önünde beni emire götürdüler. Dedim ki: Ya emir, bu benim rüyamda gördüğüm bir iştir. Allah onu tahakkuk ettir-diyse benim günahım nedir? Sonunda emir mes'eleyi anlayıp zab-tiyeleri gönderdi. Ben de mevzuyu ve rüyamı tafsilâtiyle emire an-lattım. Emir dedi ki: Haydi git, senin bir suçun yok.»

Yine rivâyet olunmuştur ki: Allah Teâlâ Osman ve Ali'ye sebb ü şetmedenlerden nicelerinin suret ve siretlerini değiştirmiş, nicele-rinin yüzlerini karartmıştır.

Ebü Recâ der ki: Rasûlullah'ın ehl-i beytine sövmeyiniz. Beni Cüheym'den olan bir komşum Hazret-i Huseyn -radiyallahu anh-şehid edildiği vakit dedi ki: Gördünüz mü şunun akibetini?! Ve tür-

İû hakaret sözleri söyledi. O anda Allah semâdan iki yıldızı gözlerine çarparak gözlerini kör etti.

Ebû Bekr ibn-i Ayyaş, Yezid bin Ebi Ziyad'dan, o da Ebû't-Tu-feyl'den rivâyet eder: Yedi baş getirilmiştir, yâni katlolunmuştur ki hepsinin altında Ubeydullah bin Ziyad'ın başı yatar. Biz onu evvelâ örttük, sonra açtık, gördük ki Ubeydullah bin Ziyad'ın başının içini bir yılan kemirmektedir. Yılan, başının bir tarafından giriyor, bir tarafından çıkıyordu. Onu Muhtar'a gönderdiler. Muhtar da Ali bin Huseyin'e gönderdi. Hazret-i Huseyin'in katlolunduğu gün Allah Küfe'nin, Şam'ın ve Horasan'ın bazı yerlerine kan gibi bir yağmur yağdırdığını yine İmâm Müstağfiri rivâyet etmektedir.

Selef-i sâlih bakıyesinden allâme üstad Mevlânâ Hafızuddin Ebû Tahir Muhammed bin Muhammed bin Muhammed et-Tahiri el-Halidi el-evsi -rahîmehullah - Menasikül-hacc risâlesinin muhtasarında der ki: «Hazret-i Rasûl-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-'i ziyârette kusur etmemek lâzımdır. Yerde ve gökte onun bulunduğu yerden daha şerefli bir mekân yoktur. Eğer olsaydı O'nun ravza-i mutahharası orası olurdu. Bakî'î ziyâret ederken de Hazret-i Osman'î ziyâret ederken kusur etme. Dört yüz seneden beri Bakî'a gidip de Hazret-i Osman'î ziyârette kusur edenlerden iki yakası bir araya gelen görülmemiştir.

Cehmiyye ve Mutezilenin ukûbetleri hakkında.

İmâm Müstağfiri Muhammed bin Beşşar'dan rivâyet eder: Bindâr demiştir ki: Allah'ın kitâbını okumakla meşgul bir komşumuz vardı. A'mâ idi. Bir gün bir mutezili ile münakaşa etti. Nasibsiz adam dedi ki: Eğer Kur'an mahlûk değilse Allah sadrındaki her bir âyeti silsin.» Ne kadar âyet biliyorsa o anda hepsi de sadrından silindi. Kendisinin hâfız olduğunu bilip de bir âyet soranlara bir cevap veremez oldu. Söylediklerinden de bir şey anlaşılmasa oldu. Kendi âile efradı ve kızı boynunu kırdılar. Ölünceye kadar böyle kaldı. Bindâr diyor ki: İshak bin Râhûye bu hâdiseyi işitmiş. Bunu kendisine tafsilâtlı olarak yazmamı ricâ etti. Ben de böylece yazdım.

Fakih Ebû Abdillâh el-Berkî diyor ki:

Babam kabir azâbını inkâr eder. Niceleriyle bu hususta münakaşaya tutuşurdu. Ne söylense fikrinden vazgeçmezdi. Bir gün bera-

ber aynı odada uyuyorduk. Korkarak birdenbire uykusundan uyan-
dı. Bana kalkıp kandili yakmamı emretti. Kalktım yaktım. Bana de-
di ki: Ayaklarımın altına bak! Baktım, bir ayağının altı ateşden yan-
mıştı. Benek benek kabarıklar vardı. Dedi ki: Oğulcağızım, bugün
rüyamda kabre girmişim. Ayaklarım yandı. Bundan sonra kabir
azâbına imân ediyorum.

İmam Müstağfiri, Kur'ân'ın mahlûk olduğunu iddia, ru'yetul-
lahı inkâr ve nefy-i sıfât gibi re'ylere tasvib edenlerden nicelerinin
türlü türlü azâblara uğradıkları hakkında mevsûk hâdiseler rivâ-
yet etmektedir.

**Harem-i Şerif'de avlanan ve Harem'in hürmetini tanımayanla-
rın ukûbetleri hakkında:**

Abdül'aziz bin Ebi Revvah der ki: Bir kabile Zi Tuvâ'ya indiler.
Orada bulunan bir geyik onlara yaklaştı. İçlerinden biri onu avla-
mak arzusuyla oklarını çıkardı ve yayına koydu. Arkadaşları dedi-
ler ki: «Vay sana! Daha vuramadın mı?! Burada avlanılmayacağını
bilmiyor musun?». Adam söylediklerine aldırmayarak ve gülerik
yayını gerdi ve geyiği vurdu. Geyik korkusundan dışkı yaptı ve bev-
letti. Adama bir ağırlık gelip geyiği serbest bıraktı. Arkadaşlarıyla
beraber öğle vakti uyuyorlardı. Arkadaşlarından birkaçı uyan-
dılar, bir baktılar ki geyiği vuran adamın üzerinde bir yılan var. Ar-
kadaşları korkarak onu uyardılar: «Kalk da karnındakine bak!» de-
diler. Adam uyandı fakat korkusundan kalkamadı. Geyikten vâki
olduğu gibi ondan da dışkı ve bevl vâki oluncaya kadar yılan ada-
mın üzerinden inmedi.»

Mücâhid'den rivâyet olunur ki:

Câhiliyye devrinde Şam tüccarlarından bir kaafile Kusayy bin
Kilâb devrinden sonra Zi Tuvâ'ya indiler. Ağaçlık, meyvelik bir yer-
di. Beraberlerindikilerden kimse yoktu. İçlerinden birisi yayını ku-
rup orada otlayan geyiklerden birini vurdu. Arkadaşları gidip geyi-
ği yakaladılar. Derisini yüzdüler. Pişirmek için ateş yaktılar. Bir
kısmı suda pişirip yiyordu, bir kısmı da ateşte kızartıyordu. Çöm-
leklerin altından büyük bir ateş kükredi, orada kim varsa hepsini
yaktı. Ne elbiselerine birşey oldu, ne eşyalarına, ne de meyve ağaç-
larına.

Zâlimlerle, işkenceyi sevenlerin ukubetleri hakkında:

Ali bin Zâhir bin Ahmed der ki: Biz bir seferde idik. Bir yerde bir cenâze gördük. Yakında da kabri kazılıyordu. Ben yardım etmek üzere yanlarına gittim. O esnada saçları ve sakalı beyaz, güzel kokulu, güzel bir beyaz bineğe binmiş bir zât peydâ oldu. Bize dedi ki: «Bu meyyit kimdir?» Dedik ki: «Bir müslümandır.» «En yakını kimdir?» diye sordu. «Şu kölesidir,» dedik. Ona dedi ki: «Ey delikanlı, efendin meşhurlardan mı idi, yoksa sultanlara mı yakındı?» Kölesi dedi ki: «Onun hakkında bildiğim bir şey varsa zulmederdi..» O zât, «Öyle ise bunun namazını kılmayın,» dedi ve kayböldü. Biz onun sözüne itibar etmeyerek kalkıp namazını kıldık. Ölmeden evvel birisinden emanet olarak bir balta almıştı. Balta sahibi emanetin iâdesi için ondan söz almıştı. Fakat adam baltayı iâde etmeden öldü. Biz kabrine varıp gördük ki oturmuş, balta da halkasından boynuna geçmiş, sapı da elinde duruyor. Olduğu gibi bırakıp balta sahibine gittik, haber verdik, o da geldi, bizim gördüğümüzü gördü.

Rasûlullah'ın hadisini hafife alan kimsenin ukubeti hakkında:

Hasen bin Şüca el-Mekki anlatır: Zındıka ehlinde birisi; Rasûlullah'ın,

— «Melekler ilim talibinin geçtiği yola onun yaptığından hoşnud olarak kanadlarını sererler» meâlindeki hadis-i şeriflerini işitince «Vallahi ben meleklerin kanadlarını kıracağım» diyerek bir demir parçası aldı ve İmam Mâlik bin Enes -radiyallahu anh-'in meclisine gidenlerin gittikleri yola demir parçasını vura vura o meclise kadar gitti. Büyük de bir gurur içindeydi. Çok geçmedi, birden yere yıkıldı. Evine götürdüklerinde ayağı kangren olmuştu. Ayağını kestiler. Kangren durmadı, vücuduna yürüdü ve öylece ölüp gitti.

İmam Müstağfiri -rahimehullah-'ın bu mu'cizât ve delâil kitabının sonunda Seyyid Şemsüddin Şeyhulislâm Celâlühutabâ Ebû Bekr bin Nasr bin Mansur el-Medenî, İmam Ebû'l-Hasen bin Abdilmelik bin Huseyn en-Nesefî, Kıyamüddin Ebû Said Abdülkerim bin Muhammed bin Mansur es-Sem'ânî, Ebû'l-Fevâris Hasen bin Abdillah bin Sâfî ed-Dimaşki'nin icâzet ve tasdikleri mevcuddur.

İmam Afifuddin -rahimehullah -, İmam Ebû Abdillâh Muhammed bin İsmâil el-Buhâri -radiyallahu anh-'in Sahih'ine bir şerh yazmağa muvaffak kılınmış, bu şerhin te'lifinin müsveddesini otuz dokuz yaşında iken yediyüz altmış altı senesi Rebiulevvelinin ilk cumartesi günü Şiraz'da bitirmiştir. Allah Teâlâ onu bütün desiselerden muhâfaza buyursun. Farsça yazdığı bir kitabında Allah'a hamd, Rasûlüne, âl ü ashâbına salât ü selâmdan sonra Hazret-i Peygamber'in başından sonuna kadar ahvâlini zikredip bir de hâtime yazmıştır. Bu hâtime yedi fasıldır. Dördüncü faslı Hazret-i Mustafa -sallallahu aleyhi ve sellem-'e mahabbetin vücubu ve bu mahabbetin sayısız faydaları hakkındadır. Orada der ki:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem -:

— «Sen sevdiğinle berabersin.»

— «Kişi sevdiğiyle beraberdir.»

— «Kim beni severse cennette benimle beraberdir» buyurmuştur.

Ayrıca Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiği bir hadis-i şerifde,

— «Benden sonra gelecek ümmetimin içinde bana öyle mahabbet edenler gelecektir ki beni bir defa görmeğe ehlini, malını ve her şeyini fedâ edecekler bulunacaktır.» buyurmuştur.

Zayıf nahif bir kadın mü'minlerin annesi Hazret-i Aîşe'ye gidip, «Bana Hazret-i Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in kabrini göster, dedi. Hazret-i Aîşe kabri gösterince kadın öyle bir ağlamaya başladı ki orada rûhunu teslim etti. Rasûlullah'ın hürmetine orada ona tekrar can verdiler.

O'na mahabbetin alâmetlerinden birisi O'nu çok anmak; O'nun yüzünü görmeğe müştak olmak, O'nun adını bir başkasından işitiği zaman tazim ve hürmet ile salevât-ı şerife getirmektir. Sahâbe-i kirâm O anıldığı zaman huşû' ve huzû' ile tüyleri ürperirdi. Onlardan sonra gelen tâbiin nesli de Rasûlullah'a iştiyâkta son derece ileri idiler. İçlerinde öyleleri vardı ki O'nun adını bir defa duymağa tahammül edemeyip oldukları yerde rûhlarını teslim ederlerdi. Onlar için Rasûlullah'a tazim bakımından O'nun dünyada olması ile olmaması arasında fark yoktu. O dünyada iken nasıl ihtiram ediyorlarsa vefâtından sonra da o kadar, belki daha fazla ihtiram ettiler. Bu O'na mahabbetin değişmez şartıdır. O'nun zikri geçince, O'nun

mübârek bir hadis-i şerifi söylenince, O'nun mübârek ismi anılınca, O'na nasıl tazim etmek gerekiyorsa öyle tazim ederlerdi. O'nun heybet ve mahabbeti onları öyle kaplamıştı ki, sanki her an O'nun huzurunda gibi huşû' ve huzû' içinde idiler.

İmam Mâlik - radiyallahu anh - demiştir ki:

Eyyüb Sahtiyânî'yi gördüm. Bir defasında bir hadis rivâyet etmişti. Öyle ağlamağa başladı ki bir şey yapamadık. Ondan sonra artık ona merhametimizden bir şey sormadık. O da bir daha hadis rivâyet etmedi.

Hammad bin Zeyd dedi ki:

Hazret-i Peygamber - sallallahu aleyhi ve sellem -'in hadisi söylenirken vâcib olan Kur'ân'ı dinler gibi sükûtle dinlemektir.

İmam Mâlik - radiyallahu anh - Rasûlullah'ın zikri geçtiği zaman renkden renge girer, bir şey söyleyemez olurdu. Bir defasında bir meclisde kendisine bir şey sorulmuştu. Ona şöyle bir cevap vermişti ki: Eğer benim görmüş olduğumu siz de görmüş olsaydınız inkâr edemezsiniz, dedi.

Muhammed bin Münkedir'i gördüler. O'na O'ndan sordular. Adını duyunca ağlamaya başladı. Merhamet edip bıraktılar.

Ca'fer bin Muhammed, yârânıyla lâtifeleşiyordu ve mütebesim idi. Yanında bir defa O'nun adını andılar. Anılanın heybetinden Ca'fer bin Muhammed sarardı, olduğu yere baygın düştü.

Bir defasında Amir bin Abdillâh bin Zübeyr - radiyallahu anh -'in huzuruna gitmiştik. Orada Hazret-i Peygamber'in adını andılar. Amir'in gözlerinden yaşlar boşandı. Ona bir şey yapamadık. Olduğu gibi bırakıp ayrıldık.

Zühri'yi gördük. Gayet sade bir şekilde sohbet ediyorduk. İçimizden birisi Rasûlullah'ın adını andı. Zühri'nin rengi sarardı, oraya bayılıp düştü.

Rasûlullah'ı yâdetmek için Safvan bin Süleym'in yanına gitmiştik. Safvân ağlamağa başladı. Ona bir şey yapamadık. Bütün meclis onu hâliyle başbaşa bırakıp dağıldı.

Amr ibn-i Meymun dedi ki:

Bir sene Abdullah bin Mes'ud'un yanına gitmiştik. Rasûlullah'

dan bir hadis rivâyet edeceği zaman kendisini görülmemiş bir korku alırdı. Kendisine bir hadis sorduk, o sene cevab vermedi. «Rasûlullah şöyle buyurdu» demedi. Ertesi sene bir gün «Şu söz Rasûlullah'ın lisânından şöyle câri olmuştu, yahud buna benzer şekilde» dedi. Bunu söylerken Abdullah ibn-i Mes'ud'un damarları kabarmış, bütün vücudunun tüyleri diken diken olmuştu. Sözü söyle tamamladı: «Rasûlullah ya şöyle buyurdu, ya bundan biraz fazla, veya buna yakın.» Bu esnada baktık, rengi iyice değişti, ağlamağa başladı. Nefesi daralıp oraya düşü ve bayıldı.

Katâde - radiyallahu anh - dedi ki: Rasûlullah'ın hadisini söylerken ve dinlerken abdestli bulunmak lâzımdır. Müstehab olan budur.

A'meş'den rivâyet olduğuna göre, Hazret-i Peygamber'in hadisinden bahsederken muhakkak surette abdest alırdı. Su bulamazsa teyemmüm ederdi.

O'na tazim cümlesinden olarak O'nun Mekke ve Medine arasındaki menzillerine ve meşhedlerine ve O'nun ayaklarının değdiği yerlere hürmet ve mahabbet beslemek lâzımdır. İmam Mâlik - radiyallahu anh - Rasûlullah'ın şehrinde kat'i surette bineğine binmezdi ve derdi ki: Allah hakkı için O'nun ayaklarının değdiği ve cism-i pâkinin bulunduğu topraklarda bineğimin ayaklarıyla dolaşmaktan hayâ ederim.

İmam Ebû Abdillâh Muhammed bin İshak bin Muhammed bin Yahya bin Mindeh el-Hâfız el-İsbahâni ki, «Esmâu's-sahâbe» kitabının sâhibidir. Bir çok tasnifleri vardır. Hadis ilminde imamdır. Bu sahada meşhurdur. Üçyüz doksan beş senesinde vefât etti. Şöyle anlatıyor:

«Şam'da hadis dinlemek için bir şeyhin meclisine vardım. Şeyh bir perde arkasına oturmuştu. Ben oturup ona bazı hadislerden okudum. Bitirince onun perde arkasında saklı bulunmasından dolayı beni bir teaccüb ve merak sardı. Benim İbn-i Mindeh olduğumu anlayınca dedi ki:

— «Ya Ebâ Abdillâh! Kendimi insanlardan neden sakladığımı bilir misin?» Dedim ki:

— «Bilmem.» Dedi ki:

— «Madem sen ehl-i ilmindensin ve evin beytül-hadisdir, sana

haber vereyim. Ben şeyhlerimden birinden hadis alırken Rasûlullah'ın, «Sizin herhangi biriniz namazda başını imamdan evvel kaldırırken başını eşek başına Allah'ın çevirmesinden korkmuyor mu?» meâlindeki hadisini okuyordum. Bu hadisın sened tariklerinde bir şüpheyeye kapıldım. Şekavetimden olacak ki, bu nasıl olur? dedim. O gece yattım, başım eşek başına çevrilmiş. Bu sebeble ben ilim meclislerinde görünmekten sakınıyorum. Bana gelen bütün talebele- rim perdenin öbür tarafında beni görmeden otururlar. Senin ilimde ve dindeki makamını bilmeseydim bunu söylemezdim. Fakat ne olur- sun, ben ölüncüye kadar bunu kimseye söylemeyeceğine bana söz ver. Ben öldükten sonra da anlat ki insanlar hadis dinlerlerken edeblerini muhâfaza etsinler ve Rasûlullah'ın hiçbir sözünde şüphe- ye kapılmasınlar. Sana bunu bu sebeble haber veriyorum,» dedi ve perdeyi açtı, gördüm ki başı eşek başı, vücudu ise insan vücudu. Ben de bunu ancak o öldükten sonra insanlara anlattım.»

